

**הישגי שביתת
הסגל הבכיר
באוניברסיטאות**

עמ' 7

גיליון 23 / 14 ביוני 2023

חקיקה אנטי-דמוקרטית ללא הפסקה

מאחורי מסך העשן שמפזרת ממשלת הימין סביב בחירת נציגי הכנסת לוועדה למינוי שופטים והאולטימטום שהציבו כביכול מפלגות האופוזיציה המשתתפות בשיחות בבית הנשיא, ממשיכה הקואליציה בבליוץ הצעות החוק האנטי-דמוקרטיות. פורום מדעני המדינה למען הדמוקרטיה בישראל, העוקב אחר החקיקה המוצעת בכנסת, מצא כי רק בשבוע האחרון הונחו 13 הצעות חוק שפוגעות בדמוקרטיה, בהן הצעות חוק נוספות הקשורות ישירות בהפיכה המשטרית. לדוגמא: הצעות חוק בדבר פסקת ההתגברות, הגבלת זכות העמידה, וביטול זכותו של בית המשפט לבטל חוקים בביקורת שיפוטית. חוקים נוספים שהוצעו פוגעים בזכויות האדם והאזרח בישראל, לדוגמא: הצעת החוק לפיה כל המשווה בין נבחרי ציבור, ארגונים או אירועים לבין המשטר הנאצי דינו שלוש שנות מאסר, ועוד. הצעת החוק המסוכנת ביותר קשורה בבחירות. אם תאושר, תעניק לקואליציה של הימין הקיצוני כוח כמעט בלתי מוגבל לפסול מהתמודדות בבחירות רשימות ומועמדים אופוזיציוניים – בייחוד מועמדים ערבים. לפי הצעת החוק, ההחלטה של ועדת הבחירות המרכזית, שהיא ועדה פוליטית בשליטת הקואליציה, בדבר פסילת רשימות ומועמדים תהא סופית וחלוטה. לבית המשפט העליון לא תהיה הזכות לשנותה.

הצעת חוק זו, אם תעבור, תתקע את המסמר המרכזי בתהליך הפשיזציה של המשטר בישראל, ותאפשר לקואליציה לפעול נגד התמודדות בבחירות של מפלגות מהאופוזיציה העקבית. זאת תוך קיבוע שלטון הקואליציה בראשות בנימין נתניהו ללא הגבלת זמן.

לפי פורום החוקרים במדעי המדינה, "הצעות חוק אלה באות על רקע מהלכי חקיקה אנטי-דמוקרטיים נרחבים של הקואליציה, בהתאם לפרוטוקול ההונגרי". הפרוטוקול ההונגרי בישראל כולל חמישה מרכיבים: ביטול העצמאות של מערכת המשפט (72 חוקים), פגיעה במנהל תקין וסדרי בחירות (24 חוקים), פגיעה בזכויות אדם ואזרח (48 חוקים), פגיעה במיעוטים, בנשים, בלהט"בים וכפייה דתית (28 חוקים), ופגיעה בחופש הביטוי – בתקשורת, באקדמיה, באמנות ובתרבות (17 חוקים). סך הכל, מאז השבעת הכנסת בנובמבר 2022 הניחה הקואליציה על שולחן הכנסת 189 הצעות חוק אנטי-דמוקרטיות. הדיון בהרכב בית המשפט העליון חשוב, אך בינתיים השיירה הפשיסטית עוברת!

המאבק בפשיעה

בחברה הערבית עמ' 4

**מרוקו-ישראל
יחסים מסוכנים**

עמ' 8

מכתבים למערכת

על קפיטליזם ובינה מלאכותית

ברצוני לשבח את המאמר "הזיות הבינה המלאכותית" שתרגם אורי נתן ("זו הדרך", 31.5). אבקש להדגיש שתי נקודות שונות העולות במאמר. הנקודה הראשונה היא בעיני העיקר: "בעולם הבינה המלאכותית אכן קיימות הזיות מעוותות, אך לא של הבוטים, אלא של המנכ"לים שהפיצו אותם... אני חוששת שאלה הן הזיות הבינה המלאכותית האמיתיות, ואנו שומעים אותן בלופ מאז ש-ChatGPT יצא לאור בסוף השנה הקודמת".

נכונה גם הטענה, לפיה "ישנה אפשרות שבינה גנרטיבית, בתור כלי מחקר חזק וכמבצעת עבודות משעממות, תשמש לשיפור מצב האנושות. אבל כדי שזה יקרה, הטכנולוגיה החדשה צריכה לפעול בתוך סדר חברתי שונה בתכלית מזה הקיים – סדר חדש שמטרתו סיפוק הצרכים האנושיים והגנה על מערכות כדור הארץ. וכפי שמבינים מי מאיתנו שלא שוקעים בהזיות, המערכת בה אנו חיים אינה בנויה כך כלל. למעשה, היא בנויה למיקסום צבירת הון ורווחים – גם מבני האדם וגם מעולם הטבע. במציאות זו של כוח והון ריכוזיים, בינה מלאכותית לא רק שלא תממש את ההזיות האוטופיות הללו – סביר יותר שתהיה כלי מטיל מורא לנישול ופירור החברה".

הנקודה השנייה נוגעת בדוגמאות קודמות של ניכוס תוצרים של החברה כולה בידי ההון. אפשר להתחיל בניכוס של הידע הבסיסי שנצבר באוכלוסייה – מה שנלמד בבתי הספר הציבוריים, ולהצביע על כך שההון "אינו משלם" לחברה את מלוא עלות העבודה שהושקעה בהוראה בהם. הדוגמאות שניתנו במאמר הן שלב מתקדם עוד יותר של ניכוס תוצרי עבודה קולקטיבית. חשוב לציין שמעבר לניכוס של תוצרי כוח העבודה של "מועסקים ישירים", אשר נקנה בידי ההון ישירות (בשכר), באמצעות כלי הבינה המלאכותית הגנרטיבית מנכס ההון – ללא כל תשלום – תוצרים אשר מיוצרים בידי אנשים וקהילות שאינם מועסקים על ידיו, ושאינם מפוצים על כך.

פרופ' עודד גולדרייך, ת"א-19

בין ונצואלה לישראל, הלקחים

מצערת מאוד הידיעה שפורסמה ב"זו הדרך" ב-31 במאי (עמ' 7) תחת הכותרת: "ממשלת ונצואלה נגד הקומוניסטים". זו ידיעה עצובה כי בעת שארה"ב מנסה לפגוע בוונצואלה, בעצמאותה ובעמה, יש המחפשים לפורר את החזית האנטי-אימפריאליסטית במקום לחזקה.

הצורך לאחד כוחות נגד אויב מאיים ומסוכן נכון גם בישראל. כידוע, ישנם כוחות פוליטיים שפעלו כדי לפורר את הרשימה המשותפת ואף הצליחו בכך. התוצאה ברורה לכל: החלשת מערך הכוחות הפוליטיים שהיה בכוחו להיות אופוזיציה פרלמנטרית גדולה ונחושה נגד ההפיכה המשטרית ותהליך הפשיזציה שמובילים נתניהו ומפלגתו. מדיניות כיתתית, שאינה מתפשרת עם ידידים – סופה שתוביל למפלול מול אויבים.

ויקטור קוזצקי, מיאמי, ארה"ב

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

אין ערבים, אין שערים

"אין ערבים, אין שערים: אחלה ח'לאילי ושיבלי שגרמתם לכך שישראל תנצח את נבחרת ברזיל במונדיאליטו. נפלתם על הדור הלא נכון".

ציור של העיתונאי ינאל ג'בארין, 4.6

יש ערבים, אין מגרשים

"בכפר שלנו שיבלי, הכפר שהצמיח את הילד שכולם מדברים עליו, אין מגרש כדורגל, פארק או משחקייה. יש רק מגרש כדורגל מאולתר ששייך לבית הספר ולכן הזדמנויות עבור ילדים כמוהו הן מוגבלות".

רשומה בפייסבוק של ד"ר חנין שיבלי, 4.6

שש ועדות תוך 12 שנה ואפס תוצאות

"על רקע הזינוק במחירים, הממשלה אישרה הקמת ועדת שרים למאבק ביוקר המחיה שבראשה יעמוד ראש הממשלה בנימין נתניהו. זאת הוועדה השישית בנושא שממשלות ישראל מקימות ב-12 השנים האחרונות – אך עד היום כולן נכשלו כישלון חרוץ. בוועדה חברים לא פחות מ-13 שרים מלבד ראש הממשלה שהוא היו"ר. שר האוצר בצלאל סמוטריץ' יהיה ממלא מקום היו"ר. עוד יהיו חברים: השר ניר ברקת; השר אבי דיכטר; השרה עידית סילמן; השר ישראל כץ; השר משה ארבל; השר יעקב מרגי; השר מיכאל מלכיאור; השר יצחק גולדקנופף; השר יצחק וסרלאוף והשר אופיר סופר. בניגוד להצעה המקורית, נוספו לבקשתם עוד שני שרים: שר התיירות חיים כץ ושר התקשורת שלמה קרעי".

איתמר אייכנר, "ידיעות אחרונות", 5.6

חברי כנסת הסובלים מפיצול אישיות

"כל חברי הוועדה המיוחדת לעניין הכרזה על מצב חירום הסכימו שמצב החירום מנוגד לדמוקרטיה וצריך לעבור מהעולם. אבל בהצבעה על הארכתו הייתי היחיד שהצביע נגד".

רשומה בפייסבוק של ח"כ עופר כסיף, 8.6

איפה ואיפה: שיעור קצר על הון וריבית

"אני יושבת כעת בוועדת משנה של ועדת הכלכלה, בנושא התחרות בשוק הבנקאות. מחקר של הרשות לתחרות קובע: הבנקים מגלגלים את מלוא עליית הריבית, מאוד-מאוד מהר, לפעמים יותר ממאה אחוז, על הלוואות למשקי בית ולעסקים קטנים. על עסקים גדולים לא מגלגלים את מלוא הריבית ומה שמעלים לזקח לא מעט זמן. כמובן שהעלאת הריבית כמעט שלא מגולגלת לריבית על הפקדונות. מאוד לא מפתיע".

רשומה בפייסבוק של עו"ד יפעת סולל, 5.6

מה הבעיה? שיישאו שם

"סגן יו"ר הכנסת ניסים ואטורי (הליכוד) פרסם מודעת פרסומת לשיט ליוון המיועד לחברי ופעילי מפלגתו. 'ליכודניקים יקרים, אנו שמחים להזמין אתכם לארבעה ימי שיט ליוון עם סגן יו"ר הכנסת ניסים ואטורי', נכתב במודעה".

נעה שפיגל, "הארץ", 5.6

עובדות עם מוגבלויות המועסקות במתפרת המשקם בכפר יאנוח-ג'ת. מייצרות 60 אלף מדים מדי שנה (צילום: המשקם)

במקום לדאוג למשתקמים - דואגים למעסיקים

עובד עם מוגבלויות ישתכר 3 שקלים לשעה

הצעת החוק גובשה לאחר פסיקה תקדימית של בית הדין הארצי לעבודה מאוקטובר 2021, שהכירה במשוקם שהועסק במפעל מוגן 12 שנים כעובד הזכאי לתשלום שכר מינימום וזכויות סוציאליות. המדינה ערערה על הפסיקה לבג"ץ וההליך עדיין מתנהל. במילים אחרות: הצעת החוק באה לשלול הכרה מעובדים עם מוגבלויות כשכירים, ועוד לתת תמריצים להעסקתם שכן השכר ישולם בידי המדינה. מעבודה זולה לעבודה בחינם.

שמואל אורני

פתח לניצול הנוער העובד

ועדת השרים לחקיקה דנה השבוע (11.6) בתזכיר חוק שיתיר העסקת בני נוער בחופשות לימודים עד השעה 1:00 בלילה, בתנאי שתסופק להם הסעה לביתם. ב-2016 נקבע במסגרת הוראת שעה שבחופשות ניתן יהיה להעסיק בני נוער, בני 16 עד 18, עד חצות.

לפי נתוני הסתדרות הנוער העובד והלומד, הארגון היציג של בני הנוער העובדים, על פני השנה מועסקים 578 אלף בני נוער, רובם בעת החופשות, בענפי המסחר, החינוך (קייטנות, גני ילדים) והמזון (אולמות אירועים, מסעדות, בתי קפה). מדי שנה מקבלת הסתדרות הנוער העובד והלומד אלפי תלונות על הפרת חוקי העבודה - 35% מהן עוסקות בעבודה אחרי חצות. בהשגות לחוק שהגישה הנוער העובד נכתב: "עבודה עד שעות מאוחרות בלילה מעלה אפשרויות רבות של פגיעה הנובעות מעבודה בשעות חריגות. הצעת החוק משרתת בעיקר פלח מסוים של מעסיקים, בעוד היא מאפשרת למעסיקים אלו להעסיק עובדים עד השעות המאוחרות של הלילה בשכר נמוך יותר משכר המינימום של עובדים בוגרים, אך אין היא מקנה הטבות לבני הנוער עצמם".

החשש הוא מאי-תשלום שעות נוספות, עבודה מעבר לשעה 1:00 בלילה והיעדר הסעה ממקום העבודה לבית הנער או הנערה - כמחויב בחוק. כמו כן דורשת הסתדרות הנוער העובד לקבוע שיש ענפים בהם בני נוער לא יועסקו אחרי חצות, ולהקים מנגנוני אכיפה ברורים ועילים - מנגנונים שכמעט אינם קיימים ביחס לעובדים הבוגרים.

ש"א

ועדת השרים לחקיקה אישרה בשבוע שעבר (4.6) הצעת חוק לפיה אנשים עם מוגבלות פיסית, נפשית או שכלית קשה יוכלו לעבוד בתנאים מיוחדים ובשכר מופחת. עד כמה מופחת? 3 (שלושה!) שקלים לשעה.

לפי הצעת החוק, ובניגוד לדרישתם של ארגוני הנכים, בין המשתקם למקום העבודה לא יתקיימו יחסי עובד-מעביד, והוא יהיה זכאי לתשלום נמוך משמעותית משכר המינימום, שישולם בידי משרד הכלכלה. עוד נקבע שלמשתקם יישמרו כמה מהזכויות המגיעות לעובדים בחוק. בנוסף, מדי שנה ייערך אבחון ליכולות התעסוקתיות של המשתקם, ואם הן יעלו, שכרו יועלה והוא יוכל להשתלב במקום העבודה כעובד מן המניין.

במצב החוקי הנוכחי, ניתן להעסיק אדם משתקם עם מוגבלות במקום עבודה רגיל רק אם היכולת התעסוקתית שלו עולה על 20% ומעלה. היכולת התעסוקתית מחושבת כאחוז מהתפוקה המקובלת לעובד במקום העבודה, לפי אבחון שעורכת זרוע העבודה של משרד העבודה. במצב זה חלים יחסי עובד-מעביד, אך החוק מאפשר לשלם לו שכר מינימום מופחת "בהתאם ליכולותיו". יצוין שעד עתה, לאדם עם יכולת תעסוקתית נמוכה יותר מאפשרים לעבוד רק במפעל שיקומי מוגן. הצעת החוק הנוכחית נועדה לאפשר העסקה גם של אנשים בשיקום עם יכולות תעסוקתיות נמוכות מ-20% במקומות עבודה פתוחים.

לפי הצעת החוק, לאחר אבחון ניתן יהיה להעסיק עובד עם יכולת תעסוקתית של אחוז עד 10% ולשלם לו "גמול תעסוקה" בגובה 10% משכר המינימום (כ-3 שקלים לשעה), ולהעסיק עובד עם יכולת תעסוקתית של 10% עד 19% תמורת "גמול תעסוקה" בגובה 20% משכר המינימום (כ-6 שקלים לשעה). "גמול תעסוקה" זו המצאה לשונית שנועדה למנוע קיום של יחסי עובד-מעביד. משרד הכלכלה ישלם את השכר למעסיק, שיעביר אותו לעובד. חישוב היקף המשרה של משתקם ייעשה לפי 6 שעות תעסוקה ליום, ו-132 שעות תעסוקה לחודש. קרי, לעובד עם יכולת תעסוקתית של 20% ישולם שכר חודשי של 792 שקל.

עוד לפי הצעת החוק, השר יהיה רשאי להעניק מענקים או תמריצים כספיים למעסיקים. נוסף על כך, מוצע כי מעסיק זכאי להשתתפות המדינה במימון התאמות במקום העבודה.

במערכה נגד הפשיעה והאלימות

סטודנטים ערבים ויהודים הפגינו השבוע (11.6) באוניברסיטאות באר שבע, תל אביב, חיפה והעברית בירושלים נגד הפשיעה האלימה המשתוללת בחברה הערבית ובמחאה על כישלונן ממשלת הימין והמשטרה להתמודד עמה. בהפגנות, אותן יזמו תאי הסטודנטים של חד"ש, הניפו המשתתפים דגלי פלסטין וכרזות עליהן נכתב: "דם ערבי אינו הפקר" ו"המשטרה היא מקור הטרור".

בקריאה להפגנה שפרסמו תאי הסטודנטים של חד"ש נכתב: "ממשלת הימין אינה רצינית בהכרזותיה על מאבק בארגוני הפשיעה". עוד נמסר כי "ממשלות ישראל השונות הן האחראיות למצב הקיים", וכי "השב"כ אינו הפתרון אלא חלק מהבעיה, בשל שיתוף הפעולה שלו עם ארגוני הפשיעה".

חברת הכנסת עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) התראיינה השבוע (12.6) בתחנת הרדיו 103 אף.אם בנושא הפשיעה בחברה הערבית. תחילה התייחסה ח"כ תומא-סלימאן לטורו של העיתונאי חסן שעלאן בנושא האיומים על חייו: "אני מכירה את חסן שעלאן ואת האומץ שלו. מזעזע שהגענו למצב כזה. אסור לחיות תחת פחד וטרור כאלה".

"לצערי הרב איש מאיתנו אינו נמצא מחוץ למעגל האימה", אמרה. "איש אינו בטוח. כבר שנים שהמדינה עוצמת עין ביחס לפשיעה בחברה הערבית ולא רוצה לקחת אחריות. דיברנו, צעקנו, ישבנו, תכננו. ב-2018 יצאה האוכלוסייה הערבית וחסמה את כביש 6 וכביש 1, שבתנו רעב – כבר אז ידענו שאנחנו מידרדרים לתהום. רק המדינה, רק גורמי החוק יכולים לעצור הדרדרות זו", הוסיפה.

בהתייחס להצעתו של ראש הממשלה בנימין נתניהו לערב את השב"כ במערכה נגד הפשיעה והאלימות בחברה הערבית, הבהירה: "השב"כ מעורב עמוקות באוכלוסייה הערבית. כשהממשלה רוצה - היא מפעילה את השב"כ נגד אזרחים ערבים. זה לא חדש. נתניהו רוצה להראות שהוא נוקט צעדים מרחיקי לכת כדי להיאבק בפשיעה, אך אינני מאמינה לו. זה ניצול הזדמנות להפעלת דיכוי נגד אזרחים ערבים". "מעורבות השב"כ היא צעד מסוכן מאוד – גם אנשי השב"כ אומרים כך, גם היועמ"שית, ואפילו נתניהו אמר בשלב כלשהו שהוא לא משוכנע בעניין", הוסיפה.

עוד הדגישה תומא-סלימאן: "המשטרה לא עושה כל שביכולתה. בכירים במשטרה אמרו שהם לא יכולים לעצור אחדים מהבכירים בארגוני הפשיעה כי הם משתפי פעולה של השב"כ". "המשטרה אומרת שחסרים לה אמצעים טכנולוגיים – תנו לה. חסרים למשטרה חוקרים? תנו. אבל אל תנצלו את הדם הזורם ברחובות כדי להעביר חקיקה דרקונית שתגדיל את מעורבות השב"כ. אנחנו לא אויבים המסכנים את ביטחון המדינה – אנחנו אזרחים שדורשים שיעניקו לנו שירות וישמרו על ביטחוננו", סיכמה.

פקחים הרסו 5 בתים של ערבים- בדואים סמוך לערערה שבנגב

פקחים בליווי כוח משטרה גדול הרסו השבוע (12.6) חמישה בתים מזרחית לערערה בנגב. לדברי ח"כ יוסף עטאונה (חד"ש): "כוחות ההרס והנישול הרסו את בתיה של משפחת אל-גול – תוך התעקשות להמשיך בהרס ובעקירה ולהתעלם מדרישות תושבי הנגב ונציגיהם להגיע לפתרון מוסכם. ממשלת נתניהו-סמוטריץ'-בן גביר מתייחסת אלינו כאויבים, אך אנחנו בעלי המקום ושום כוח לא יצליח לגרשנו מאדמתנו".

לפי נתוני פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי, במהלך שש השנים האחרונות הרסו הרשויות בנגב כ-15 אלף מבנים בבעלות ערבית-בדואית.

ארכיאולוגיה וגניבת דעת בהר עיבל

לפני כשנה רעשה הארץ סביב תגלית ארכאולוגית אשר הוגדרה אז כ"מכת מוות לכל מכחישי המקרא" – לוחית עופרת זעירה שנמצאה ב"מזבח הר עיבל". סיפור הגילוי היה אפוף דרמה והתגלות כמו-דתית.

השבוע (12.6) פרסמה העמותה "עמק שווה" דו"ח תחת הכותרת: "ארכאולוגיה וגניבת דעת בהר עיבל", העוסק בנושא. אתר הר עיבל הוא מתחם קדום אשר נוסד מעט לפני שנת 1200 לפני הספירה בפאתו הצפונית של הר עיבל, הסמוך לאדמות הכפר הפלסטיני עצירה-א-שמאלייה. האתר, אשר נחפר בידי ד"ר אדם זרטל בשנים 1982–1989 בסיועה של המועצה האזורית שומרון, זכה בפרסום עקב זיהויו בידי זרטל כמזבח מימי ראשית התנחלות שבטי ישראל. זיהוי זה נדחה בידי מרבית הארכאולוגים, ואף ייחוסו של האתר למתיישבים ישראלים הועמד בסימן שאלה.

יצוין שבדומה למאות אתרים ארכאולוגיים אחרים בשטחי הגדה המערבית, האתר בהר עיבל נמצא בשטח שתחת אחריותו החוקית של אגף העתיקות של הרשות הפלסטינית. בשנים האחרונות גבר השימוש של מתנחלים באתרי מורשת כמכשיר להשתלטות על שטחים, באצטלה של הגנה על המורשת. בצד הדגשת הזיקה היהודית לאתרים, משמשת הארכאולוגיה גם ככלי לשליטה בשטחים פתוחים ולהרחקתם של התושבים הפלסטינים המקומיים משדותיהם, ממעיינותיהם, ולעיתים אף מבתיהם. במסגרת זו התעורר העניין גם בהר עיבל, אשר זכה לפתע למעמד ציבורי של "אתר מורשת לאומית [יהודית]".

לשון הדו"ח: "כמו במקרים אחרים בהיסטוריה של 'תגליות' שהתגלו כמפוקפקות, גם הפעם עלה מן הסיפור ריח חריף של מניפולציה וגניבת-דעת: פרטיו היו רצופים פערס, סתירות וחוסר שקיפות. טענותיו נבנו כמגדל קלפים, ובעיקר – הייתה בו סמיכות מחשדה למסע פוליטי של גופים אידיאולוגיים-משיחיים". עוד חושף הדו"ח שורה של כשלים מדעיים, אתיים וחוקיים בחפירה הארכאולוגית באתר.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל או
בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com
המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

תושבי דרום תל אביב תובעים את חברת נצבא המפעילה את התחנה

תפונה התחנה המרכזית

עוד נמסר: "בפועל, התושבים ממשיכים להיות שבוים של חברת נצבא, שמזניחה באופן מכוון את התחנה המרכזית ומפעילה לחצים למנוע את פינויה, כדי שתוכל להנות מערך הנדל"ן שלה, שעולה בכל יום. תושבי דרום תל אביב יוצאים בתביעה הייצוגית כדי לדרוש פיצוי על הנזק ארוך השנים שנגרם להם. לצערנו, רק כאשר תהיה פגיעה באינטרס הכלכלי חיי התושבים ילקחו כשיקול".

עידן סלוצקר

קישור לתרומה לקמפיין:

<https://beactive.co.il/project/73009>

מתנגדים להפרדה גזענית במערכת החינוך בתל אביב

בית המשפט העליון דחה השבוע את העתירה נגד ההפרדה הגזענית במערכת החינוך בתל-אביב. "לצערנו בית המשפט בחר להאמין לסיפור 'הפיילוט' של עיריית תל-אביב ומשרד החינוך ולא להכיר בברור מאליו – שמדובר בשפן ששלפו מהכובע כדי לדחות את ההכרעה". כך מסרה ההתארגנות "תל-אביב – עיר ללא הפרדה".

הפיילוט של משרד החינוך מציע לשלב רק 96 תלמידים בני מהגרי עבודה ופליטים תושבי העיר, העולים לכיתה א' מדי שנה בשנתיים הקרובות – רק 2% מכלל הילדים, ורק לאחר מכן לבחון מחדש את סוגיית שילוב ילדי מבקשי המקלט. זאת, בטענה שמבחינה פדגוגית-מקצועית אין בסיס מחקרי התומך בפתרון השילוב.

"זו טענה גזענית במהותה, שכן יש אינספור מחקרים ודוגמאות בארץ ובעולם לכדאיות של שילוב. אך מתעלמים מהם כאשר מאמינים שיש הבדל בין ילד למבקשי מקלט לכל ילד אחר. בנוסף ניסו לטעון, כי בעולם ילדי פליטים עוברים תהליך מקדים לפני שילובם בבתי-הספר המקומיים. עיריית תל-אביב רק שכחה כנראה שלא מדובר בילדים שהיגרו לכאן, אלא בילדים שנולדו כאן, בישראל", הוסיפו.

"הלב שלנו עם הורים לאלפי הילדים שלא יזכו להיכנס לרשימת 96 בני המזל ועם ההחלטה הקשה איתה יצטרכו להתמודד – להשאיר את הילדים בבית או לשלוח אותם לבתי ספר המשמרים אפליה. המאבק רחוק מלהסתיים. אנחנו נמשיך עד שאחרון התלמידים מקהילת מבקשי המקלט ישולב לצידם של ילדים אזרחי ישראל", הדגישו.

לקראת הדיון בבית המשפט העליון מסרו פעילי "תל-אביב – עיר ללא הפרדה": "על במת המחאה ברחוב קפלן, מדבר ראש העיר רון חולדאי על אודות 'חיים משותפים' ועל תל אביב כ'מבצר של דמוקרטיה ערכית', אבל האמת המכוערת היא שתל אביב היא גם העיר היחידה בישראל שמפרידה בין ילדים לבנים ושחורים במערכת החינוך".

ע"ס

לפני כשנה נראה היה שפינוי התחנה המרכזית בתל אביב – מפגע סביבתי וחברתי בלבן של שכונות דרום העיר – קרוב מאוד. המאבק שהובילו תושבי דרום תל אביב, בהנהגת חברת מועצת העיר שולה קשת ("אנחנו העיר") ושורה של ארגונים חברתיים, הוביל את משרד התחבורה, המשרד לאיכות הסביבה והעירייה בראשות חולדאי להחליט על פינוי התחנה המרכזית ועל העברת האוטובוסים ממנה למסופים חדשים שיוקמו באזורים שונים בעיר.

אך בניגוד להסכמות אלה, חזר בו חולדאי ברגע האחרון מהתוכנית לפינוי התחנה המרכזית וטרפד את הקמת מסוף פנורמה שנועד להחליפה.

בניסיון נוסף להביא לפינוי התחנה, פנה המאבק לזירה המשפטית. כפי שפורסם ב"זו הדרך" (16.9.2022), עתרו התושבים לבג"ץ נגד משרד התחבורה בדרישה לפינוי התחנה. אך בחודש מאי פסק בית המשפט כי לא ניתן לחייב את משרד התחבורה לפנות את התחנה המרכזית ולהקים את מסוף פנורמה.

למרות אכזבה זו, המאבק לפינוי התחנה המרכזית לא נפסק ופונה לאפיקים נוספים. לאחרונה החליטו התושבים, יחד עם קואליציית ארגונים ובה, בין השאר, "מטה המאבק בתחנה המרכזית", סיעת "אנחנו העיר" בעיריית תל אביב-יפו, "מגמה ירוקה", "אחותי – למען נשים בישראל" ו-"תנועה ישראלית", להגיש תביעה ייצוגית נגד חברת נצבא המפעילה את התחנה המרכזית ונגד חברות האוטובוסים על הנזק הסביבתי והבריאותי שגורמת התחנה לתושבי השכונות הסובבות אותה. באירוע שהתקיים בבית קפה בשכונת שפירא הכריזו הפעילים על פתיחת קמפיין למימון המונים של התביעה. באירוע השתתפו תושבים ונציגים משכונות דרום תל אביב השונות ונציגי כלל הארגונים. נשא בו דברים חבר הכנסת לשעבר דב חנין (חד"ש).

מארגני האירוע ויוזמי התביעה מסרו ל"זו הדרך": "שנים שאנו מחכים שהרשויות והגורמים המטפלים יגיעו להסכמות לפינוי האוטובוסים מהתחנה המרכזית החדשה ולשיקום האזור. גרירת הרגליים ואי הנשיאה באחריות מצד הרשויות מבהירים שאינטרסים פוליטיים קודמים לבריאותם ולחיייהם של האזרחים".

במאבק הזה איש לא לבד

מה שקרה ב-2 ביוני לא היה כרסום יסוד הדמוקרטיה, אלא בים ענק. אז נמשיך למחות ללא אלימות. בצמתים, בדרכים, בגשרים ובערים, ולא נפחד. כל עוד זה חוקי, וגם אחר כך. ואני רגוע כי לא אהיה לבד – הם נפלו על הדור הלא נכון.

גל דורון

דברים בעצרת נגד ההפיכה המשטרית בזיכרון יעקב, 3 ביוני

מערכת הרווחה בסכנה גוברת

אני שמחה להיות כאן בגשר המיוחד הזה. כירושלמית, ביליתי שעות ילדות רבות פה באבו גוש, וכעובדת סוציאלית, עבדתי כאן עם משפחות אומנה שנתנו מעצמן לילדים שהיו זקוקים להן. אני כאן, כחלק ממחויבותי האישית והמקצועית לשמור על השותפות במקום זה, שותפות שתהיה אפשרית רק בתוך מדינה דמוקרטית אמיתית.

ההפיכה המשטרית בעיצומה. המתקפה המשולבת נגד הדמוקרטיה הישראלית ממשיכה להתקדם, כאשר התחושה של רבים מאיתנו היא שלאחר ההצלחה שנרשמה לפני הפגרה בכנסת, נכנסנו לשלב חדש. זו מערכה ארוכת טווח, בה יום יום עולות על הפרק הצעות חוק רבות ושונות: נגד מערכת המשפט, נגד האקדמיה ומערכת החינוך, נגד התקשורת החופשית ונגד ארגוני החברה האזרחית. גם התשתיות הרעועות ממילא של מדינת הרווחה תחת מתקפה.

אמנם כבר שנים רבות אנו, כעובדות סוציאליות, רואות וחוות את ההתפוררות של רשת הביטחון החברתית, את ההפקרה של ממשלות ישראל השונות את האוכלוסיות המודרות, ואת ההזנחה של שירותי בריאות הנפש.

ההפרטה הממושכת של השירותים החברתיים פגעה אנושות בקבוצות הפגיעות במדינה וביכולת של אנשי המקצוע לדאוג לזכויותיהן. הצעדים הקיצוניים שמקדמת ממשלת נתניהו מוסיפים עוד מסמר לארונה של מדינת הרווחה וקורעות עוד יותר את לרשת הביטחון הסוציאלי של כולנו. התבשרנו כי שירות חיוני שהיה אמור להינתן לטיפול בגברים אלימים יופרט בידי משרד הרווחה בשל חוסר בהקצאת תקנים לעובדות סוציאליות. המשמעות: המשך הפקרת משפחות, נשים וילדים תוך הסרת האחריות של המדינה לטיפול בהם, בהמשך ישיר לאי-חקיקה של חוקים האמורים להגן עליהם – כגון חוק האיוזק האלקטרוני.

גם המתקפה על ארגוני החברה האזרחית היא פגיעה חמורה ביסודות הדמוקרטיים, בסולידריות החברתית וביכולת לשמור על זכויות האדם במדינה. דמוקרטיה היא לא רק הצבעה אחת לכמה שנים, אלא גם ובעיקר חופש הביטוי וחופש ההתאגדות. תיוג, מיסוי והכפשת ארגונים המבקרים את מדיניות השלטון הם רדיפה פוליטית.

מעל ארבעה חודשים שאנו נמצאות ונמצאים במאבק זה. מאבק מפתיע ומעודד בעוצמתו ובנחישותו, אבל גם קשה, מתיש ומייאש לעיתים. באופן אישי אני מוצאת כוח ותקווה בחברויות ובקשרים החדשים שנוצרו. יחד בהתנגדות, ויחד בבנייה של אלטרנטיבה אחרת – לא חזרה לעבר. אני קוראת לכולנו לא לוותר. נמשיך ונתנגד. יחד.

רותי סופר-אלנקוה

דברים בעצרת נגד ההפיכה המשטרית בגשר חמד, 3 ביוני

גל דורון בהפגנה נגד ההפיכה המשטרית בצומת זיו, חיפה (צילום: מחאת הסטודנטים בטכניון)

הגענו להפגנה מופתית בקיסריה בקרבת ביתו של ראש הממשלה נתניהו. הייתה זו הפגנה רועשת אך מסודרת, שהפכה זירת קרב עקב התנהלותו האלימה של קצין המשטרה בשטח. השתתפתי בעשרות רבות של הפגנות מתחילת המחאה, בנתיבי איילון ובמת"מ שבכניסה לחיפה, נחבלתי משוטרים וממכת"זיות, וכמו כולנו התחלתי להתרגל למה שלא אמורים להתרגל אליו.

ביום שישי (2.6) הזדעזעתי מהיחס המזלזל של השוטרים. הזדעזעתי לראות שוטרים שמסתערים לתוך המון ממושמע ומתחילים להחרים ציוד בכוחניות וללא כל אזהרה; לצפות במפגין מבוועת עם פרצוף מלא דם עקב אלימות משטרתית. נחרדתי לראות נער גיבור, כפות, עיניו מכוסות, מוכנס באלימות לניידת כאילו היה איזה חפץ.

כשרואים מחזות כאלה, אי אפשר להישאר אדישים. אישית, קיבלתי גם מחמאה בדמות אסמכתא רשמית מהמשטרה שאני מפגין טוב – קנס על רעש וגם המגפון הוחרם. אך אל דאגה, אי אפשר להחרים את מיתרי הקול.

לאחר המעצרים, הגענו לתחנת המשטרה בחדרה. לשם הגיע גם אותו קצין משטרה מקיסריה. התחילו מעצרים המוניים, מחזות הזויים: הקצין עומד ואחת לכמה זמן כל מי שאצבע הקצין נעצרת עליו באופן אקראי, מתנפלים עליו השוטרים, אוזקים וגוררים אותו פנימה לתוך תחנת המשטרה. העצורים התרבו, המעצרים נעשו אלימים.

את העצורים פיזרו בכל תחנות המשטרה שבסביבה. גם בתחנות אלה התפתחו הפגנות, אליהן הגענו במהלך אותו לילה לבן. כל אחת מהן – הפגנת תמיכה מרגשת של התושבים, שרק ממחישה שבמלחמה למען הצדק והדמוקרטיה – איש לא נלחם לבד. ולבסוף, בזריחה, חזרנו הביתה לאחר שחרור מרבית העצורים. היינו עייפים, מזועזעים ממה יכול לקרות ממדינה שאיבדה את הצפון, אך גם אופטימיים. אני גאה להיות חלק ממחאה המונית זו, אני גאה בכל שאגת "דמוקרטיה", שאני יודע שהיא תורמת למשהו שירשם בדפי ההיסטוריה.

נחוץ איגוד מאוחד של עובדי ההוראה והמחקר בהשכלה הגבוהה

הישגים רבים בשביתת הסגל הבכיר

מורצים מפגינים בפתח אוניברסיטת תל אביב נגד ההפיכה המשטרית, מארס 2023 (צילום: מטה המאבק של האקדמיה)

כפי שפורסם ב"זו הדרך" (4.6), סכומים ניכרים, עד אלפי שקלים, נוכו משכרם של השובתים בכמה מוסדות להשכלה גבוהה בגין "השתתפות בעיצומים". ניכוסים אלה יוחזרו למרצים בחודשים הקרובים. זאת, בתמורה להשלמת השיעורים שבוטלו בעקבות השביתה – אך ללא הארכת שנת הלימודים כפי שתכננו כמה אוניברסיטאות. עוד הושגו הבנות לגבי סעיפים נוספים, ובהם הקרן לקשרי מדע. כאן דווקא הסכימו המרצים לצמצום הזכויות לדמי הקרן של אנשי סגל חדשים שייקלטו בעתיד. במילים אחרות: ראשיתו של "הסכם דור ב'" האהוד כל כך על המעסיקים, ובהם המעסיק הציבורי. השביתה של הסגל הבכיר זכתה בתמיכה מלאה של הסגל הזוטר – המרצים והחוקרים ללא מעמד, שמספרם הולך וגדל באוניברסיטאות ובמכללות. לפני כמה חודשים הקימו מחדש ארגוני הסגל הזוטר באוניברסיטאות מועצה מתאמת לקראת מו"מ על חידוש ההסכם הקיבוצי.

במשך שנים פעלו ארגוני המרצים והחוקרים באוניברסיטאות, "סגל זוטר" בפי המעסיקים, במסגרת מתואמת על מנת לקדם הסכם קיבוצי אחיד, ואף ניהלו שביתות כלל-ארציות ממושכות. אך לפני כעשור החלו כמה מהארגונים לנהל מו"מ מקומי, וכך הגיעה לקיצה המועצה המתאמת. זאת, בניגוד לסגל הבכיר הפועל זה עשורים ברמה הארצית באמצעות מועצה מתאמת אחת.

הפיצול הקיים בין ארגוני הסגל הבכיר והזוטר הוא כניעה לתכתיבי האוצר והמעסיקים. נחוצה בדחיפות הקמה של איגוד עובדי הוראה שיקיף את כל מוסדות ההשכלה הגבוהה. רק איגוד חזק על אלפי חברותיו וחבריו יוכל לקדם את מעמדם של כלל המרצים, ולגבור על הגישה הניאו-ליברלית שמשליט האוצר בהשכלה הגבוהה.

אפרים דויד

שביתת המרצים הממושכת, שארכה יותר משבועיים וטמנה בחובה איום של ביטול הסמסטר השני, הסתיימה לאחרונה (5 ביוני) בהישגים מסוימים. בהודעה המשותפת שפרסמו בתום השביתה נציגי ארגוני הסגל הבכיר, משרד האוצר והאוניברסיטאות נאמרו כי הצדדים הגיעו להבנות: "ההסכמות כוללות תוספות שכר מדורגות לחברי הסגל, קידום מצוינות במחקר ובהוראה, יציבות במערכת עד לסוף שנת 2027, וכן מענים ממוקדים לסוגיות נוספות".

שום צד לא פרסם פרטים נוספים, ההבנות לא הובאו לאישור האסיפות הכלליות של המרצים (שאישורו להכריז סכסוך עבודה ולפתוח בשביתה) וגם לא נחתם הסכם קיבוצי כחוק. זו איננה שאלה משפטית גרידא. האוצר הוא מפר "הבנות" סידרתי, ולא מן הנמנע שתרגום ההבנות לשפת ההסכם הקיבוצי יגרום חילוקי דעות חריפים בין הצדדים.

אין הישגים ללא מאבק

אז מה הושג בתום השביתה, שפרצה לאחר שנה וחצי של מו"מ עקר? בשורה התחתונה מדובר בהישג לשובתים. אין ספק שללא נקיטת צעדים ארגוניים מעשיים – השביתה בת היומיים בתחילת מאי והשביתה בת השבועיים בסוף החודש – היו המעסיקים מגלגלים הלאה את תפוח האדמה הלוהט. סכסוך העבודה הוכרז אמנם עוד בעת כהונת הממשלה הקודמת, אך עיקר המו"מ נוהל מול ממשלת הימין מלא-מלא שאינה אוהדת את ההשכלה הגבוהה: היא מעדיפה חינוך פרטי, בייחוד חינוך חרדי, ורואה במרצים (בצדק!) כוח מגויס למערכה נגד ההפיכה המשטרית. בהקשר זה, עם פרוץ השביתה התנהל פולמוס ער בקרב אנשי הסגל הבכיר: האם נחוץ להחריף את המאבק המקצועי בעת שמתקיימת מערכה גורלית יותר – המאבק בפשיזם. בפולמוס ניצחה העמדה לפיה המאבק המקצועי הוא חלק מהמערכה נגד ממשלת הימין, המחזיקה בעמדות ניאו-ליברליות קיצוניות ובמרכזן – החלשת העובדים וארגונייהם.

עם תוספות שכר וולא חוזים אישיים

"הצעדים הארגוניים שנקטנו אפשרו לנטרל גזירות משמעותיות שהיו אמורות לחול על האקדמיה בישראל ובוטלו", מסר אחד מאנשי הוועדה המתאמת של ארגוני הסגל הבכיר, המאגדת את המרצים באוניברסיטאות תל-אביב, חיפה, בר אילן, בן-גוריון והעברית, הטכניון ומכון ויצמן. קודם כל השיגו המרצים תוספת שכר שאינה רחוקה מדרישותיהם – בין 11% ל-14% – שתשולם בחמש פעימות של במסגרת ההסכם שעתיד להסתיים ב-2027. תוספת שכר של 11% תשולם באופן גורף לכלל חברי הסגל האקדמי. רבע מהתוספת תשולם כתוספת שקלית במענק חד-פעמי. בנוסף תשולם תוספת בסך 2% לתגמול חברי הסגל על הישגים במחקר ובהוראה, ותוספת בסך אחוז אחד תוקצה לטובת איזון תוספת מחקר למרצים במדעי הרוח והחברה. חברי הסגל יקבלו מענק שקלי חד-פעמי שישולם בחודש אוקטובר בסך 10,000 שקל – פיצוי על שחיקת השכר מאז פג תוקפו של ההסכם הקודם.

נקודה מרכזית נוספת שסוכמה בין הצדדים: דחייה מוחלטת וחד-משמעית של דרישת משרד האוצר להנהגת חוזים אישיים לסגל הבכיר. האוצר נכשל גם בכוונתו לבטל את מעמד הקביעות באוניברסיטאות.

חיילי סיירת גולני על אדמת מרוקו (צילום: דובר צה"ל)

ישראל ומרוקו: שמור לי ואשמור לך

וצבאה שהוא הגדול בעולם. המשלחת הצבאית הישראלית לוותה בשבועות האחרונים במצעד של פוליטיקאים שהגיעו לממלכה הצפון אפריקאית, כולם חברים בכירים בליכוד. שרת התחבורה מירי רגב טיילה שם במשך שמונה (!) ימים עם פמלייתה. ראש המל"ל (המועצה לביטחון לאומי), צחי הנגבי, נפגש בשבוע שעבר ברבאט עם שר החוץ של מרוקו נאסר בוריטה. ראש המשלחת הדיפלומטית של ישראל במרוקו הוסיף, כי שרי החוץ של שתי המדינות דנו בהכרת ישראל בסיפוח הסהרה המערבית ו"ההחלטה הסופית בעניין תתקבל בהסכמת שני השרים". הנגבי הודיע חגיגות במרוקו שממשלת ישראל שוקלת בחיוב להודיע שהיא מכירה בריבונות מרוקו על שטחיה הכבושים. גם יו"ר הכנסת, אמיר אוחנה, הכריז בשבוע שעבר בעת ביקורו במרוקו כי הוא מאמין שישראל צפויה להודיע בקרוב על הכרה בריבונות מרוקו בסהרה המערבית. אוחנה עדכן את מקביליו במרוקו כי למיטב הבנתו מצוי הנושא בדיונים מתקדמים בין ישראל למרוקו, ואף הביע את "תקוותו ואמונתו כי לראש הממשלה בנימין נתניהו יהיו בשורות בעניין זה בקרוב". יצוין שבעת נשיאות טראמפ ובמסגרת "הסכמי אברהם" לחיזוק ההגמוניה האימפריאליסטית באזור, הכירה ארה"ב בריבונות המרוקאית בשטח הכבוש. ממשל ביידן הבטיח לשנות את מדיניות החוץ של הממשל הקודם, אך טרם שינה דבר בסוגיה זו – כפי שלא שינה דבר ביחסים עם סין ובמזרח הממוזשך על קובה. לדברי צבי בראל ("הארץ", 12.6), "ארה"ב מכירה בריבונות של מדינה בחבל שכבשה. כזכור ארה"ב יצאה למלחמה נגד עיראק ב-1991 בעקבות פלישת סדאם חוסיין לכוויית. לפי ההיגיון שבהחלטת טראמפ להכיר בריבונות מרוקו בסהרה המערבית, אמורה ארה"ב להכיר גם בכיבוש הרוסי בחצי האי קרים, או באדמות אחרות שכבשו הרוסים לאחר הפלישה לאוקראינה, וכמובן גם בסיפוח מזרח ירושלים ורמת הגולן לישראל, וגם בסיפוח הגדה, אם ישראל תחליט לבצע מהלך זה. ומכאן אך טבעי הוא שישראל תצטרף להכרה בריבונות המרוקאית".

"גולני שלי היא מקומות וקולות משונים", שר יהורם גאון, ובצדק: כי חיילי סיירת גולני משתתפים, ממש בימים אלה, בתרגיל רב היקף במרוקו הרחוקה. מה לגולני ולמרוקו? לממשלת ישראל ולפיקוד אפריקה של צבא ארה"ב פתרונים. אגב, מפקדת הפיקוד יושבת דווקא בשטוטגרט שבגרמניה. המשלחת הצבאית הישראלית, הלוקחת חלק בתמרוני "אפריקן ליון 2023" יחד עם גורוניה של ארה"ב באפריקה, שווה במרוקו במשך כשבועיים "על מנת להדק את הקשרים בין המדינות וכדי שצבאותיהן ילמדו אחד מניסיונו של השני", כפי שמסר באנגלית דובר צה"ל.

ואכן יש לצבאות מה ללמוד זה מזה, בייחוד כי שניהם צבאות כיבוש: מרוקו כובשת את הסהרה המערבית ומנסה בכל כוחה למנוע את עצמאותה (בניגוד לרצון העם הסהראוי ולהחלטות האו"ם), וישראל כובשת את השטחים הפלסטיניים ומנסה למנוע בכל כוחה את עצמאותם (בניגוד לרצון העם הפלסטיני ולהחלטות האו"ם) – הכל בניצוחה של ארה"ב

איגוד מקצועי בגרמניה דורש

שבוע עבודה של 4 ימים

ארגון העובדים החזק בענף התעשייה בגרמניה, אי-גה מטאל, דורש מעבר לשבוע עבודה בן ארבעה ימים. קיצור שבוע העבודה צפוי להיות סעיף מרכזי במשא ומתן לחידוש ההסכם הקיבוצי הענפי שצפוי להתחיל בנובמבר הקרוב. האיגוד מייצג יותר מ-2 מיליון עובדים בתעשיות המתכת, האלקטרוניקה וההייטק.

יצוין שכמה מהקונצרנים התעשייתיים הגדולים, בהם ענקית המתכת טיסנקרופ, צמצמו בהיקף שעות העבודה של העובדים וקבעו שבוע עבודה שנע בין 33 ל-35 שעות.

מדינות נוספות באירופה צמצמו גם הן בעשורים האחרונים את שבוע העבודה הנהוג במשק. בבלגיה, למשל, אושר בנובמבר 2022 חוק המאפשר לעובדים להחליט האם ירצו לעבוד בהיקף של 4 או 5 ימי עבודה בשבוע. בצרפת, החוק הקובע שבוע עבודה של 35 שעות נכנס לתוקף לפני 23 שנה.

נ"ע

החומה הנצפית במחנה הפליטים שועפאט, 2023 (צילום: אלכס ליבק)

תערוכה במכון ון ליר: 20 שנה לגדר ההפרדה

תושבי ירושלים המזרחית נותרו מפוצלים משני צידי הגדר, ומאז בנייתה עלה אחוז העוני בקרבם ב-20%, והוא עומד כיום על כמעט 80%. "תושבי מזרח העיר משלמים מיסים לעיריית ירושלים, אבל בפועל? מי שנותר מאחורי הגדר מנותק מחיי העיר ומשירותיה הבסיסיים, חי בתנאי צפיפות והזנחה קשים ונאלץ לעבור במחסום כדי להיכנס לעירו שלו". ישראל "דה פקטו כופה עליהם את המעבר לשכונות שמחוץ לגדר. כך מתבצע 'טרנספר שקט' של פלסטינים מהעיר" הוסיף דוד. תושבי השכונות מעבר לגדר יודעים שכוונתה של ישראל היא לנתק אותם סופית מהעיר, כפי שעולה מתוכנית טראמפ שלעת עתה נגנזה ומניסיונות חקיקה חוזרים ונשנים של מחוקקים ישראלים – גם לאחרונה. במסגרת התערוכה ייערכו סיורים ודיונים. כן ניתן לערוך בה סיור וירטואלי באמצעות האתר:

<https://thewall.org.il>

שבוע עיר / לריסה מילר

חוף ים / עדי עסיס

חוף ים
הומה אדם
מול להקת
שמש שוקעת
דג על מנגל
מצלה עשן

לציון 20 שנה להקמת חומת ההפרדה, המכונה גם "חומת האפרטהייד", נפתחה השבוע (11.6) תערוכה צילומים במכון ון ליר בירושלים בשיתוף העמותה עיר עמים. התערוכה חושפת את עבודתו של הצלם המוערך אלכס ליבק, ומראה כיצד נראית גדר ההפרדה בעין העדשה בליווי טקסטים של אנשי רוח ירושלמים, ישראלים ופלסטינים.

האוצרת תמי ריקליס אמרה בפתיחת התערוכה: "אין באסופת הצילומים המוצגת כאן רגעים מכריעים וגם לא דרמות גדולות. הם גם אינם משקפים את ההרוגים במציאות היומיומית של הכיבוש היום".

לדברי ריקליס, "זה צילום עיתונאי שתכליתו דווקא לתעד את הנון-איוונט. זוהי התעקשות לצלם את קו האופק הזה, מרחוק ומקורב, פריים אחר פריים, שכונה אחר שכונה, כפר אחר כפר, כמעשה פוליטי. מעשה הצילום מבקש לומר לנו: יש מה לראות כאן, בדיוק את זה".

עבור ד"ר אסף דוד ממכון ון ליר, "השנה העשרים להחלטה על בניית הגדר היא הזדמנות לעורר מחדש את הדיון על קיומה ולחשוף את הקהל הישראלי להשלכותיה על זכויות האדם ועל המציאות הגיאוגרפית באזורנו. כבר עשרים שנה חלפו מאז ההחלטה לבנות את גדר ההפרדה. חומה שחילקה מציאות חיים אחת לשתיים, אחת לכל עם. אצל מרבית הישראלים מדובר באירוע שכמעט כבר נשכח. בניית הגדר ושיתוף הפעולה הביטחוני עם הרשות הפלסטינית שהתלווה אליה אפשרו לישראלים רבים להדחיק את הסכסוך הישראלי-פלסטיני ולהתנהל בחיי היומיום כאלו אינו קיים עוד".

אך עבור הפלסטינים, תושבי הגדה המערבית ומזרח ירושלים שתחת כיבוש, "הגדר היא מציאות המשפיעה לרעה כמעט על כל תחום בחייהם: מהיכולת להתפרנס ועד חופש התנועה, הביטחון האישי, חיי המשפחה והקהילה, לימודים, זכויות הקניין, חופש הדת ועוד. הגדר גודעת את המרחב הפלסטיני והופכת אותו למובלעות מפורדות".

תכלית ראויה בלשכת עורכי הדין

אלימות משטרתית נגד פעילי

שלום בעיר העתיקה בירושלים

המשטרה התנפלה באלימות על עשרות פעילי שלום שהגיעו בשבוע שעבר (8.6) לעיר העתיקה בירושלים כדי לתמוך במשפחת סוב לבן הפלסטינית, המאוימת בפניו מביתה. עמותות המתנחלים הצליחו כבר להשתלט על כל הבניין, לבד מדירת המשפחה.

בין המפגינים שהותקפו היה ח"כ עופר כסיף (חד"ש), שמסר: "הגעתי להפגנת מחאה ברובע המוסלמי בירושלים המזרחית הכבושה נגד גירוש משפחת סוב לבן מביתה. המשטרה הפעילה אלימות קשה נגד מפגינים שלווים, כולל נגדי, בניסיון למנוע הנפה חוקית של דגל פלסטיני". "הגשתי תלונה למח"ש ואגיע למשרדה בקרוב על מנת למסור את עדותי המלאה. אקדים ואומר כבר עתה – לא תשברו את רוחנו ואת עוצמת מאבקנו. נמשיך להניף את הדגל הפלסטיני ולהיאבק למען סיום הכיבוש, חופש הביטוי והמחאה, ונגד גזענות ואלימות בכל זמן ובכל מקום", הדגיש.

פעילים נגד הכיבוש קראו לציבור לתמוך במשפחה, העלולה לאבד את ביתה לאחר מאבק ארוך של ארבעה עשורים. "נורה סוב לבן, אם המשפחה, איבדה את מעמדה כדירת מוגנת לאחר שמסיבות רפואיות נאלצה לשהות תקופה של כמה חודשים מחוץ לבית", מסרו.

מעצרים בהפגנות נגד השר ברקת

ארבעה מפגינים נעצרו השבוע (13.6) בשדרות ובתל אביב לאחר שמחו בכנסים בהשתתפות שר הכלכלה ניר ברקת (הליכוד). בכניסה לוועידת שדרות לכלכלה נעצר אמיר השכל, ממובילי המחאה נגד ההפיכה המשטרית. בהפגנה מול מלון קרלטון בתל אביב נעצרו שלושה מפגינים לאחר שהתפרצו לאולם בעת נאומו של השר ומנעו ממנו לשאת דברים.

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

מועדון הקולנוע בגדה השמאלית

"The Yes Men" / דן אולמן, שרה פרייס, כריס סמית

ארה"ב, 2003, 83 דקות (אנגלית עם כתוביות באנגלית)

20.6 בשעה 20:00; מרצים: איתמר רוז ונגה חביון

השבוע באתר "זו הדרך"

הבחירות ללשכת עורכי הדין; קרע בין האוניברסיטאות לשר החינוך קיש; קובה וסין מכחישות הקמה של בסיס בין באי; ועוד...

zoha.org.il

ארבעה מועמדים מתמודדים בבחירות על ראשות לשכת עורכי הדין שיתקיימו ביום שלישי הקרוב (20 ביוני): עורכי הדין דורון ברזילי – יו"ר הלשכה לשעבר, היו"ר הזמני עו"ד עמית בכר, עו"ד אפי נוה – אף הוא יו"ר לשעבר, שהועמד לדין באחרונה, ועו"ד ארקדי אליגולאשוילי. כמו כן יתמודדו 18 רשימות בבחירות למועצה הארצית וחלקן גם לוועדי המחוזות תל-אביב, ירושלים, מרכז ודרום. בספר הבוחרים של הלשכה כ-77 אלף בעלי זכות בחירה.

המועמדים המובילים בהתמודדות על ראשות הלשכה: בכר, המתנגד בחריפות להפיכה המשטרית ונוה, התמך בידי ממשלת הימין. כמו כן הוגשה רשימה של מגנים על זכויות אדם – "תכלית ראויה".

תכלית ראויה תרוץ בפעם הרביעית וברשימה שילוב של עורכי דין מהקליניקות המשפטיות, ארגוני זכויות אדם מהמגזר השלישי, ועורכי דין פרטיים עם מחויבות ציבורית. בין מועמדיה: עו"ד דן יקר, שהחל את עבודתו ב-1989 בסניף תל-אביב של האגודה לזכויות האזרח ומאז קיץ 1995 היה היועץ המשפטי של האגודה לזכויות האזרח, ובאחרונה הודיע על פרישתו מהתפקיד. עוד מתמודדים למועצה מטעם הרשימה עורכי הדין מיכל גורן, דניאל חקלאי, פרופ' חגית לרנאו, שירן רייכנברג, ידן עילם, אלה אלון, ד"ר עמית גורביץ', קרן שמש פרלמוטר, הרן רייכמן ושרון ציונוב.

בקול קורא שפרסמה הרשימה נאמר: "יש לנו מחויבות לזכויות אדם, למנהל תקין ולעשייה ציבורית. אנחנו ממש לא בעד שהממשלה, כל ממשלה תשלוט על מערכת בתי המשפט, קדנציה שלמה תיקנו את הנזקים שאפי נוה עשה, החזרנו את השקיפות, את כתב העת הפרקליט, הובלנו את הלשכה שוב ושוב להתייצב בכל בתי המשפט עבור ציבור עורכי הדין כשנתקל בבעיה אישיות, מקצועיות, וגם עבור הציבור כולו". כמו כן, "לא היססנו להתעמת עם כל שרי המשפטים, עם אבי ניסנקורן בתקנות הערובה שפגעו בזכות הגישה לערכאות, עם אמיר אוחנה כשלא רצה לחסן אסירים, כשהמשטרה ערכה שיטור יתר כלפי האוכלוסיות האתיופיות, החרדית והערבית עם נוהל הזדהות פסול, גם כשרצו למנוע ייצוג משפטי מקטינות שעמדו לפני גירוש. ביטול האגרות בהליכי ביניים לא היה קורה בלעדינו".

"מדובר בבחירות משמעותיות שיש להן השפעה לא רק על מה שקורה בתוך הלשכה, אלא גם על מה שקורה במדינה. יש לנו שורה של תוכניות שנרצה לממש החל מחיזוק המקצועיות של ההליכים המשמעתיים, מחויבות לזכויות אדם, שינויים במבנה ההשתלמויות, התאמה של כללי האתיקה למציאות, הגנה אקטיבית על עורכי דין ועל הציבור כולו", הדגישו.

מק"י - סניף תל אביב

משתתף בצערו של חברנו אורי אנזנברג
על פטירתו של אביו

דוד אנזנברג

ח"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il : מק"י maki.org.il info@maki.org.il